

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

Vlme, 1480

Secunda pars

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Sermo

lux verbi infinita et profundissime claritatis est incōprehensibilis licet aliquāter discerni possit. diuinus autem intellectus apprehēdit hanc lucē. sicut oculus aquilę cōprehendit soles. beate uero mentes ita istam lucē intuent. sicut oculus noster uidet solem: totum eī solem uidemus. sed tamen oculos nostros nō totalit̄ in ipsius possumus figere claritatem. fideles autē in uia hęc lucē cōtemplantur in umbra. quemadmodū oculus noctue obūbratum solis lucē potest discernere. Aliter s̄m Aug. Tenebre sūt corda stultoꝝ in quibus ista lux luēt: eam tñ non uident. sicut ceco luēt sol quem tamen non uidet. Vel aliter quia licet beneficio istius lucis intelligamus. omne qđ intelligimꝰ: illi tñ qđ sic huius lucis munere alia agnoscunt qđ non uertunt. ut huiꝰ lucis fulgorem considerent. adhuc sunt in tenebris. sicut si aliquis lucis corporalis beneficio. ita uideret colores qđ ipsam lucē nō p̄peret adhuc esset in tenebris.

Secūda pars.

Secundo cum dicitur. fuit homo. tangitur ueritatis mystice sanctificatio. Vbi quinqꝰ tanguntur. Primum est p̄cursoris missio. Vnde dicit: fuit homo. Ecce humane nature ueritas qđ est extra diuinitatē dicentem eū fuisse angelū. fuit autē angelus officio nō natura: missus a deo a bono sc̄z deo: non a malo deo. ut dicit Amichę. qz vnꝰ solus deus est. et ille ipse bonitatis esse aca. Psa. 48. Et nunc misit me deus et spūs eius. Attende qz nō est intelligendū fuisse Jo hanc missum p̄ missionē p̄sistentis aie in corpꝰ quemadmodū dicit Orige. qui dixit omnes animas simul cum angelis fuisse creatas. sed ut dicit Jo. Criso. Missus fuit ad predicandi officium et baptizandi. Deinde ponitur p̄cursoris titulus: cui nomen erat Jo: conuenit nomen rei. qm̄ Jo. dicitur in quo est grā. Quicquid autem fuit in Johāne totum erat gracia. si consideres annunciationem eius terribilem. conceptionem sterilem. natiuitatem admirabilem. uitā uenerabilem. mortem emendabilem. ponit p̄cursoris officū. hic uenit. tanqꝰ mundi stupor et uere miraculū in ostensione spūs et ueritatis. Luca. i. in testimoniu: tangit in cōi officū eius. sed in speciali dequenter explicat dicens: ut testimoniuꝰ phibere de lumine: id est de uerbo quod est uita lux et lumen. Nota qđ licet lumen sufficienter seipsum: et alia manifestet. p̄pter tarditatem tamen et duriciam eoz. qui oculos aperire nolunt grauati somno oportuit p̄cursores mittere. Attende qđ iterum euangelista mutauit nomen uerbi quod et priꝰ dixit lucē nunc lumen appellat et h̄ p̄ tanto quoniam lux dicit claritatem puritatis sua sine alterius nature admixtione: lumen.

vero dicit lucē alteri natū ē vnitā. sicut claritas aeris nō ē lux: s; lumen. quia vero mittebatur vt perhiberet testimonium de crīsto. in quo est vnio humane nature cum verbo: ideo dicit euangelista eum perhibere testimonium de lumine. Deinde ponitur istius attestations ratio: vt omnes crederent per illum: Ideo enim mittebatūr. vt per ipsius testimoniu omnes crederent in crīstum verum lumen. Actuum nono Johannes baptizabat populum dicens in eo qui venturus est post ipsum: vt credant.

¶ Tercio ponitur falsę opinionis exclusio: quia vt dicitur Lucę tercio extiauerunt iudei de Johāne ne forte ipse esset christus quorum falsam estimationem remouet euangelista dicens si erat ille: scz Jo. lux: oīs ei creata respectu diuine lucis est sic dyaphanū. qđ quidē de se lucidū nō est: sed lucē p̄ suscipe. erat igit̄ Johannes lucē participans. sed nō ipsa lux: sed vt testimonium perhiberet de lumine: quod et fecit eum de christo dixit: qđ post me venturus est ante me factus est: et tandem eum digito demonstrauit dicens. ecce agnus dei. Quarto ponitur vere lucis annunciatio: erat lux vera: vnumqđq; verum est. in quo nihil est sui oppositi admixtum. in luce autem verbi nulla tenebra est quia nihil est sibi absconditum. Debre. quarto. Omnia nuda et aperta sunt oculis eius. et ideo vera lux est. et Johā. p̄mo. deus lux est. et tenebre in eo nō sūt vlle: que illuminat oēs hoīes Jo. 2o. Super quem non splendet lumen eius. Nota qđ lumen est quadruplex scz. naturale. gratuitum. spirituale. et gloriosum. Quantum ad lumen naturale xp̄us omnem hominem illuminat vt discernat bonum a malo. Sed quantum ad lumen gratuitum non omnes illuminat. quia aliqui cognitiones dei non habent tamen vt dicit Aug. quicumq; illuminatur hoc lumine per ipsū illuminatur. Quantum vero ad lumen spirituale. illuminauit philosophos et doctores ecclesie. ad cognitionem veritatis. Sed vltimus lumine glorie illuminat beatos. de quo dicit ps̄. Apud te domine est fons vite et in lumine tuo videbimus lumen. Deinde dicit: uenientem in hunc mundum qđ nō ideo ait euangelista: quasi homo prius fuerit. et postea uenit in hunc mundum sicut fabulas Origenis. sed hoc ideo dicit euangelista quia non illuminat homines sedm quamcunq; partem sui: sed solum p̄ partē intellectualem. que non est de hoc mundo materiali et sensibili. s; creatur a deo. et sicut eam homo in hunc mundum uenit. ¶ Quinto ponitur negligentia creature ad cognoscendū eū. cum tñ ipsū uerbum omnibus sit presens. unde dicit. in mundo. in

Sermo

qualibet mundi creatura erat diuinum verbū. vnde cum venit
carnem. non venit vbi prius nō erat. sed qualiter non erat: in
omnibus enim est. vnde Plaisie vicelimo tercio. Celum et terram
ego impleo. Nota q̄ diuinum verbū dicitur esse in omni cre-
atura per potentiam. presentiam. et essentiam. per potentia qui-
dem. quia nihil subterfugit virtutem ipsius. per potentiam: qz
nihil est potens nisi per ipsum. per presentiam vero. quia omnia
contemplatur. per essentiam vero. quia essentia eius prop̄t sub-
tilitatem diuine nature et sp̄tualitatem. intima est cuilibet rei
create. conseruans eam. et in nihilum tenderet creatum si desine-
ret esse verbū. sicut vox exterior desinit. cessante locutione. quia
vt dicit Orige. Si de9 p̄ vbo loq̄ cessaret. creature vniuersitas
euanesceēt. Quomodo autē hoc sit. q̄ diuinū verbū h̄m essentia
sit in omni creatura non possumus intelligere h̄m q̄ dicit Criso-
super eplam ad Hebre. Deinde adducitur causa quare verbū
erat in mundo. et mundus p̄ ipsum factus est: ideo enim erat in
mundo. quia per ipsum conditus est mundus: Non est verbū
productum mundi: sicut artifex cultelli. quia artifex est extra
cultellum. et potest cultellus subsistere sine fabri presentia. sed ver-
bū creaturam de nihilo produxit. ideo in nihilū tenderet: nisi
verbū omnez creaturam continue sua virtute sustentaret. No-
ta h̄m Theophilum q̄ in eo q̄ dicitur: et mundus p̄ ipsū factus
est: Tollitur error Manichei. qui dixit malignum sp̄m cōdi-
torē mūdi. Deinde ponit ignorantia diuine cognoscis: et mūdi
id est mundi amatores. qui propter mundi amorem dicitur sūt mū-
dus. quia h̄m Aug. Si celum amas celum es. si terraz amas ter-
ra es: eum non cognouit. Nota q̄ si non fuit cognitū diuinū
verbū. non fuit ex p̄t ipsi9 cum ipse sit vera lux omnez hoiez
illuminans cū etiam ipse sit in omni creatura. nec oportet euz
querere a remotis. cum vltimus mundus p̄ ipsum sit cognit9 et
conditus. et ideo p̄ hunc effectum debuit creator vniuersitatis
intelligi. igitur tanta ignorantia fuit ex p̄t hominum. qui dile-
xerunt magis tenebras q̄ lucē Joh. 3. ideoqz euauerunt in co-
gitationibus suis. et eam obscuratum est insipientis cor eorum:
Aduerte etiam quante sit ruditatis non cognoscere tantuz opi-
ficiem et benefactorem. peccatum enim ingratitude est: be ne-
facientem non cognoscere quod non tantum vici. sed bestialita-
tis est et insensibilitatis

Tercia pars.

D

Er̄o cum dicit in propria venit: tangit humilitatis
verbi incarnacō. et q̄tuor facit euāgelista Primū em̄z